

ja v Št. Juriji, Mihael Vizjak, posestnik in znani sadjerejec v Teharski fari, Mihael Vošnjak, inženir v Celji, vitez Berks, graščak na Blagovni, Ivan Boštjančič, učitelj na Blanci in V. Jarc, učitelj pri sv. Juriji.

Gospod ravnatelj dr. Ipavic prečita zapisnik zadnje odborove seje od 8. decembra m. l., kateri se nespremenjen potrdi. Dalje razlaga, da je društvo obrnilo se med drugim tudi do ministerstva poljedelstva za podporo, katera se je društvu tudi obljubila; društvo pa mora pri ministerstvu dokazati, da ima obilo udov in da je delavno. — Zato se tu obračamo na vse, p. n. sadjerejce in prijatelje sadjereje, ter vse prave domoljube, kateri še tega niso storili, da prej ko prej svoj pristop naznanijo g. Fr. Praunseis-u, če tudi društveni donesek pozneje pri priložnosti g. blagajniku odrajtajo.

Za prvo glavno zborovanje se določi 20. dan majnika, to je nedelja popoldne ob 2. uri s sledečim obravnavalnim redom:

1. Poročilo g. ravnatelja, 2. poročilo g. blagajnika, 3. nastavljanje poverjenikov po raznih krajih, 4. o sadjereji bo prednašal gospod Boštjančič iz Blancé in 5. razni nasveti.

Po sestavi obravnavalnega reda prihodnjemu zboru pridejo na vrsto nasveti in želje odbornikov ali drugih udov, ki so jih ustno ali pisno objavili.

Od večih krajev se je izrekla želja, da bi si društvo vze kar s početka osnovalo svoj organ — časnik za sadjerejo. Odbor razmotrava okolišine društvene ter sklene, da se za zdaj ustanovljenje lastnega lista še odloži. Grajščak g. vitez Berks pravi, da bodo slovenski listi, kakor „Slov. Gospodar“ in „Slov. Narod“ gotovo toliko prijazni, da bodo sprejemali ne le poročila o društvenem delovanju, ampak tudi druge dobro pisane članke o zadevi sadjereje — dokler si društvo ne ustanovi svoj list. [Vsakako in radostno. Ured.]

G. Mihael Vošnjak nasvetuje, da naj se tukajšnjemu društvenemu vrtu nastavi stalen vrtnar. — Tudi ta nasvet se nekoliko spremeni, namreč, društvo si za tekoče leto ne vzame stalnega vrtnarja, pač pa se g. ravnatelj pooblasti, da si sme vrtnarja najeti, kedar ga potrebuje in kolikor časa ga potrebuje — ker ga po prijaznosti nekega gospoda lahko dobiti more.

G. Vošnjak nasvetuje dalje, da naj se ravnateljstvo obrne s prošnjo za podporo društvu na vse okrajne zastope, na vse posojilnice in privatne posamne rodoljube; to se je se vé da sprejelo.

G. dr. Ipavic predlaga nekega pomologa (sadjerejca), da bi ga prihodnji občni zbor volil častnim udom; isto tako predlaga grajščak g.

vitez Berks nekega gospoda, da bi ga društvo pri prihodnjem zboru imenovalo častnim članom. —

Sklene se ta dva nasveta občnemu zboru 20. maja t. l. predložiti.

G. Fr. Lenček želi, da bi odborove seje bile vsaki drugi mesec, kar se je tudi sprejelo. —

G. Mihael Vizjak želi, da bi se naj o društvenem delovanju bolj pogosto v „Slov. Gospodarji“ poročalo in g. vitez Berks, še dostavlja, da naj se tudi o odborovih sejah poroča, kar je važnega; tudi to se sprejme in se bo željam ustrezalo, kolikor se tiče poročevalca.

Po g. Dr. Ipavičevem nasvetu se bo društvo naročilo na „Illustrierte Flora“; in po nasvetu g. viteza Berksa društvo kot član pristopi „Oesterreichischer Pomologenverein“.

Ker društvo — ki še leto ne obstoji — nima svojih drevesc dosta — (ima jih kakih tri tisoč), — da bi moglo tolikim željam gledé oddaje in razpošiljanja drevesc, divjakov in požlahtnjenih ustrezati, kolikor je dobilo društvo prošenj in naročil, se sklene, da si društvo takoj naroči 20 tisoč divjakov, kateri se potem deloma posade deloma prošnjikom razdele. — Drevesca so se vže naročila.

Posvetovalo se je tudi o ustanovljenju podružnic na raznih krajih, o napravi društvenih vrtov itd. Morda se bo o tem obziru po željah občnega zbora kaj ukrenilo.

Da si društvo že veliko udov šteje, vendar se še pogrešajo mnogi domoljubi. Da bo društvo živahno napredovalo in svoje delovanje kolikor moč vsestransko uspešno razširjevalo, treba je vsestranske udeležbe. — V družbi je moč; toraj le v družbo brez odlaganja!

Valentin Jarc,
tajnik.

Gospodarske stvari.

Solnčnica za kmeta zelo koristna.

Mnogo se je že po raznih poljedelskih listih slovenskih in drugih pisalo o koristi in imenitnosti solnčnice za kmetovalca. Tu pa tam jo res zasajajo po vrtih in na polji, toda le bolj zarad lepšave.

In vendar podaja solnčnica kmetu mnogostransko korist in obilen pridelek. In zato se primeri k njenemu hasku, še vse premalo obrajta in seje. To pa glavno zarad tega, ker je vrednost te rastline še vse premalo znana.

Da solnčnica zasluži, da se tudi po celih njivah seje, to dokazujejo razne skušnje, po katerih se je mnogo kmetovalcev o njeni veliki koristi že prepričalo. In te skušnje so glavni

povod, da tudi v našem gospodarskem listu o ti prekristni rastlini besedo spregovorimo.

Neki gospodar o solnčnici tole pripoveduje:

„Posejal sem lansko leto obe plati novo narejene ceste s solnčničnim semenom in sicer s pomočjo sejavne mašine. Brazdice so bile po 50 centimetrov vsaksebi. Treba je bilo vzrastle rastlinice posamezniti, da je bilo mogoče ostale rastlinice ogrebatl.

Popipane mlade rastlinice so se med rezanjem pomešale in porezale in so dale dobro tečno živinsko klajo. Kar je solnčnic ostalo, so krepko rastle in se razkošatile, mnogo perja pognale in tudi obilo cvetov napravile. Izmed teh cvetov so se le posamezni pustili, vsi drugi pa potrgali, da so se posamezni mogli tim bolj razviti in veči in močnejši postati. Ko je seme dozorelo, bilo je sivo in črno. Semenske rože so se porezale in brž izmlatile. Seme se je na prozračnem prostoru hranjevalo. Ko je seme zorilo, prišle so jatoma ptice ga zobat. Treba je bilo polje teh nepovabljenih sredežev varovati. —

Zrnje vsem, živalim ljubi, in vse ga rade povživajo. Posebno pa ugaja perutnini, tako da je vsa volk na njega. Za poskušnjo sem ga dal nekoliko med ječmen na grobo zamleti in to mlečnim kravam pa tudi pitavni živini pokladati, obojim je prav vgajala ta krma.

Krave mlekarice dajale so mnogo več mleka in pitavna živina je vidno debelejša postajala. Ako se semenske rože s semenom vred skuhajo, se dobi žlezasta pijača, ki je posebno za mlečne krave dobra, ktere po nji obilno molzejo. Tudi slabo prebavljanje in zapeko v črevah ta pijača dobro in lahko odpravlja.

Ker steblo in perje solnčnice hitro raste, ima ta rastlina še drugo vse naše pozornosti vredno lastnost. Ona čisti izdatno zrak in je toraj ravno tam, kjer je okužen zrak, kakor blizo stranišč, klavnic, hlevov, ribnikov, močvirjev v tem oziru zelo koristna. Pa tudi zarad olja, ki se da iz njenega semena dobiti in to v prav obilni meri, je vse naše pozornosti vredna. Olja se izprešava kakor iz drugih oljnatih semen.

Rastlina ni posebno izbirčna. Zadovoljuje se z vsakim podnebjem in raste na zarah, ob cestah, robih in kjerkoli najde nekoliko rodovitne zemlje.

Spomladi treba pšenico povaljati, da doraščena ne poleže.

Akoravno povaljanje pšenice spomladi ne zabranuje popolnoma, da doraščena ne poleže, je pa vendar po mnogostranskih skušnjah potrjena resnica, da spomladi povaljana pšenica pozneje mnogo manj poleže, kakor nepovaljana. Temu nasproti pa ima povaljanje tudi še to

dobro, da redko in tanko pšenico v njeni rasti moti in tako povzročuje, da se posamezne rastline močnejše obrastejo in bolj krepke bilke poganjajo.

Res je sicer, da se tem potem marsiktera bilka prekrhne in polomi in brž po povaljanji je pogled na tako pšenično njivo precej žalosten. Pa to nas ne sme prestrašiti in odstraniti. Predno se je glavna bilka iz svojega poškodovanja popravila in vzdignila, so se postranske bilke tako obrastle in tako krepke postale, da so tako velike in močne, kakor glavna bilka in cela njiva se vidi gosto in močno obraščena.

Brez vsega vgovora pa je povaljanje ozimne spomladi dobro in pospešuje močno njeno rast. Le prepogosto se pa ta dobrota zimskemu silju ne skazuje in tam, kjer valjajo, delajo to le bolj s tem namenom, da po mrazu vzdignjene koreninice zopet v prst nazaj potlačijo, kar je sicer tudi velike vrednosti za setve.

Nek skušeni kmetovalec pripoveduje: Jaz spomladi rž ali žito vsakokrat valjam, kedar se silje ne drži trdno zemlje.

Pšenico valjam meseca aprila, bob, ko je iz zemlje pognal, oves in ječmen pa, ko je njiva zelena postala.

Drug kmet, ki je zarad lepega žitnega pridelka slavno znan po svetu, pravi: „Jaz pšenico vsako spomlad valjam, prvič, da grude vse zdrobim in potlačim, da pri kositvi (v nekterih krajih tudi pšenico, žito itd. kosijo) ne motijo. Vrh tega pa valjar tudi trdo skorjo, ki se je na njivi spomladi naredila, razdrobi in vzdignjene koreninice v prst pritrdi.

Konjska bolezen smrkelj prikazala se je v Mozirji.

Dopisi.

Iz Celja. (Volitve za okrajni zastop) so završene! Vsak rodoljub mora biti zadovoljen z izidom! V prvej in drugej volilnej skupini, je vsled volilnega reda narodna stranka propadla, pa v skupinah „mest in trgov“ ter kmetskih občin je narodna zmaga sijajna. V skupini mest in trgov je namreč narodna stranka si pridobila 6, v skupini kmetskih občin pa seveda vseh 10 zastopnikov. Od narodne stranke so v okrajni zastop voljeni: Žuža Karol, Vašič Konrad, Berks Hugo, Zanier Norbert, Dr. Ipavic, Vošnjak Mihael, Kartin Franc, Kavčič Matija, Dr. Servec, Hausenbichler Janez, Lipuš Joža, Bračič Miha, Vizjak Miha, Stožir Franc, Širca Ernest, mlajši, Jamnik Janez. Obširnejše poročilo prihodnjič. Volilcem pa izreka se javna zahvala: sijajna zmaga, ktero ste Vi dne 16. aprila t. l. pri volitvi v okrajni zastop dosegli, nas jako ve-